

2020- yilning yanvar-oktabr oylarida Qoraqalpog'iston Respublikasida xizmatlar sohasining rivojlanishi

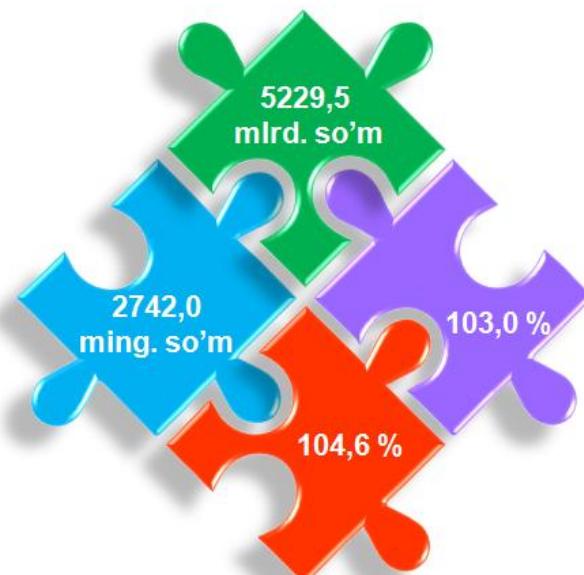
Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi jamiyat farovonligini aks ettiruvchi ko'rsatkichlardan biri hisoblanadi. Resurslar sarfini tejovchi samarali innovatsion iqtisodiyotni barpo etish jarayonida xizmatlar sohasi alohida o'rinn tutadi, chunki u, tovar ishlab chiqarish bilan taqqoslaganda, materiallar sarfini kamligiga, xarajatlarni tez qoplanishi va yuqori daromadlilikka ega.

Mazkur soha xalqaro korporatsiyalar, banklar, aviakompaniyalar, kompyuter markazlari, telekommunikatsiyalar, sug'urta, yuridik va konsalting firmalari, davlat va nodavlat tashkilotlar, shuningdek, notijorat tashkilotlarni qamrab oladi.

2020- yilning yanvar-oktabr oylarida xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi

**Aholi jon boshiga
ko'rsatilgan
bozor xizmatlari
hajmi**

**Aholi jon boshiga
ko'rsatilgan
bozor xizmatlari
hajmining o'sish
sur'atlari**

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining o'sish sur'atlari

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Xizmatlar sohasi bu - korxonalar, tashkilotlar, shuningdek, jismoniy shaxslar tomonidan ko'rsatiladigan turli xil xizmatlar, ishlab chiqarishni o'z ichiga olgan umumlashtirilgan toifadir. Ushbu sohani ko'pincha rivojlangan zamonaviy infratuzilma tufayli sanoatdan keyingi iqtisodiy tuzilma tarzida ko'rildi.

Ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2020- yilning yanvar-oktabr oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 5229,5 mlrd. so'mga yetdi. Uning nominal hajmi 600,5 mlrd. so'mga oshdi. Taqposlama ekvi-valentda o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 104,6 % ni tashkil etdi.

O'sish sur'ati

• 104,6 %

Hajmning oshishi

• 600,5 .
mlrd. so'm

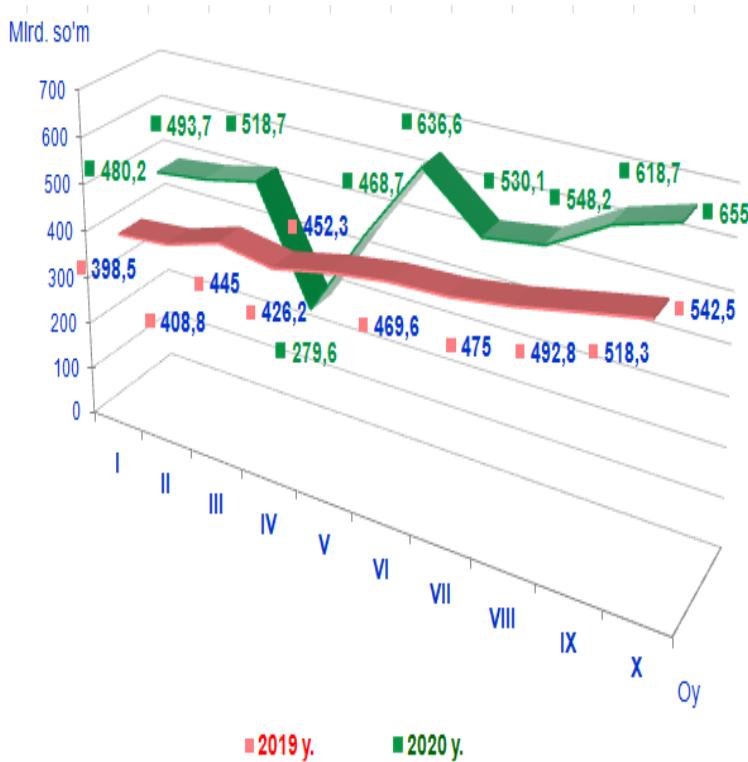
Xizmatlar hajmi

• 5 229,5
mlrd. so'm

Xizmatlar – iste'molchilar (yuridik va jismoniy shaxslar) holatini o'zgartiradigan yoki tovarlar, xizmatlar va moliyaviy aktivlar bilan ayirboshlashiga ko'maklashadigan ishlab chiqarish faoliyatining natijasi hisoblanadi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmini taqqoslanishi, mlrd. so'm

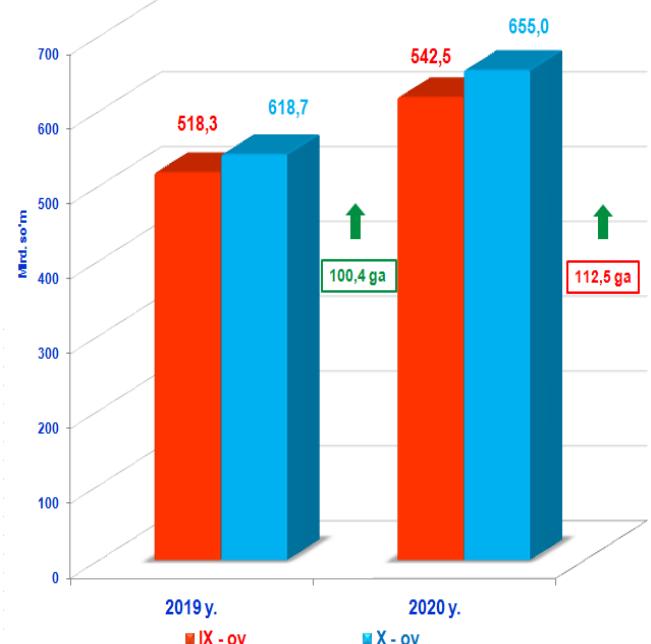

2020- yilning yanvar oyiga nisbatan joriy yilning oktabr oyida (diskret oy) ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 174,8 mlrd. so'mga oshib 655,0 mlrd. so'mga yetdi.

Taqqoslash uchun: o'tgan yilning shu davrida ularning hajmi 144,0 mlrd. so'mga o'sgan va 542,5 mlrd. so'mga teng bo'lgan.

2020- yil IX - diskret (sentabr) oyining hajmiga nisbatan taqqoslaganda, 2020- yil X – diskret (oktabr) oyining hajmi 36,3 mlrd. so'mga o'sgan.

Taqqoslash uchun: 2019- yilning IX va X – diskret oylari o'rtaqidagi farqi 24,2 mlrd. so'mni tashkil etgan.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Dastlabki ma'lumotlar

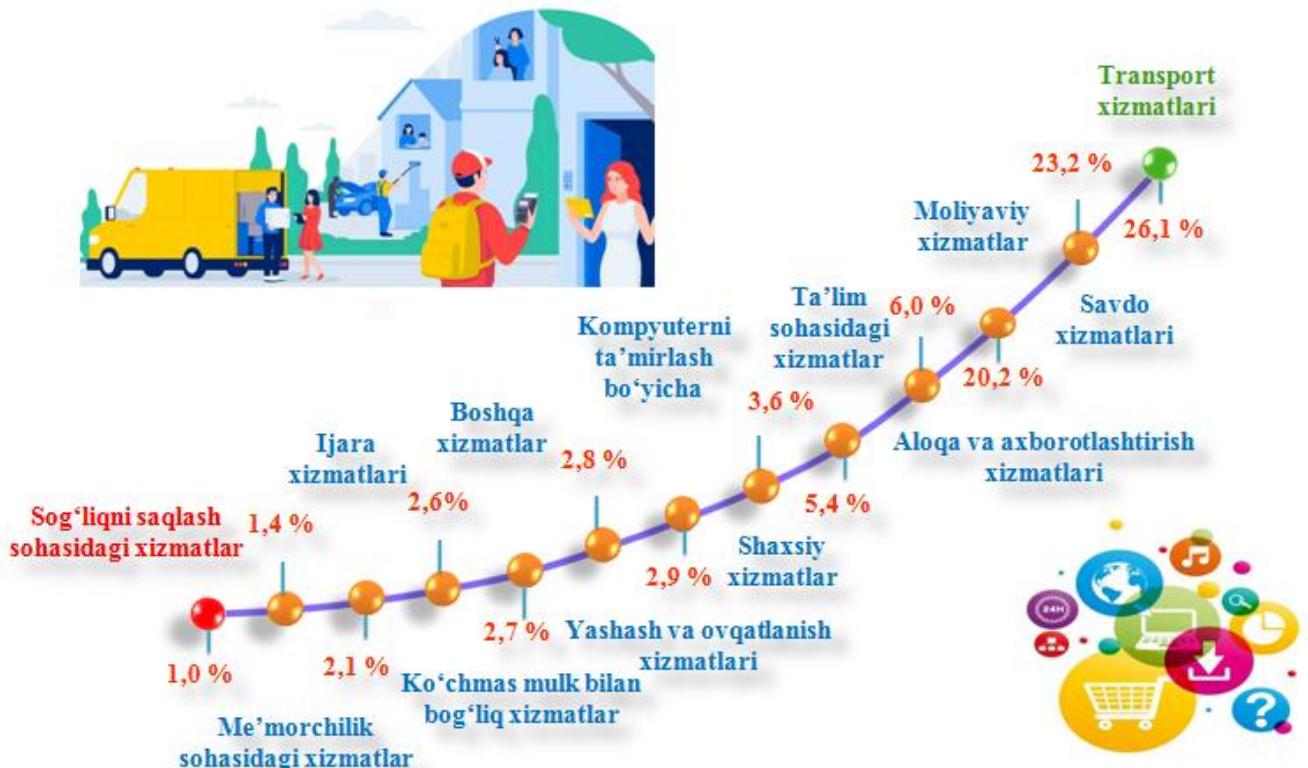
Xizmatlar sohasi ishlab chiqarish unumdorligini va samaradorligini oshirishga yordam beradigan turli xil faoliyat turlarini o'z ichiga oladi.

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarilgan
xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari
(2020- yilning yanvar-oktabr oylarida)**

Xizmatlar - jami	Hajmi, mlrd. so'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, % da
shu jumladan:		
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	5229,5	104,6
Moliyaviy xizmatlar	312,8	107,7
Transport xizmatlari	1056,8	126,9
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	1364,8	106,2
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	750,1	102,9
Savdo xizmatlari	148,5	100,2
Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	1213,6	98,5
Ta'lim sohasidagi xizmatlar	137,6	91,2
Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	280,1	97,7
Ijara xizmatlari	52,9	80,6
Kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	110,2	93,6
Shaxsiy xizmatlar	152,0	96,5
Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	187,1	94,9
Boshqa xizmatlar	70,0	69,1
	143,1	89,8

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor
xizmatlarining tarkibi, % da
(2020- yilning yanvar-oktabr oylarida)**

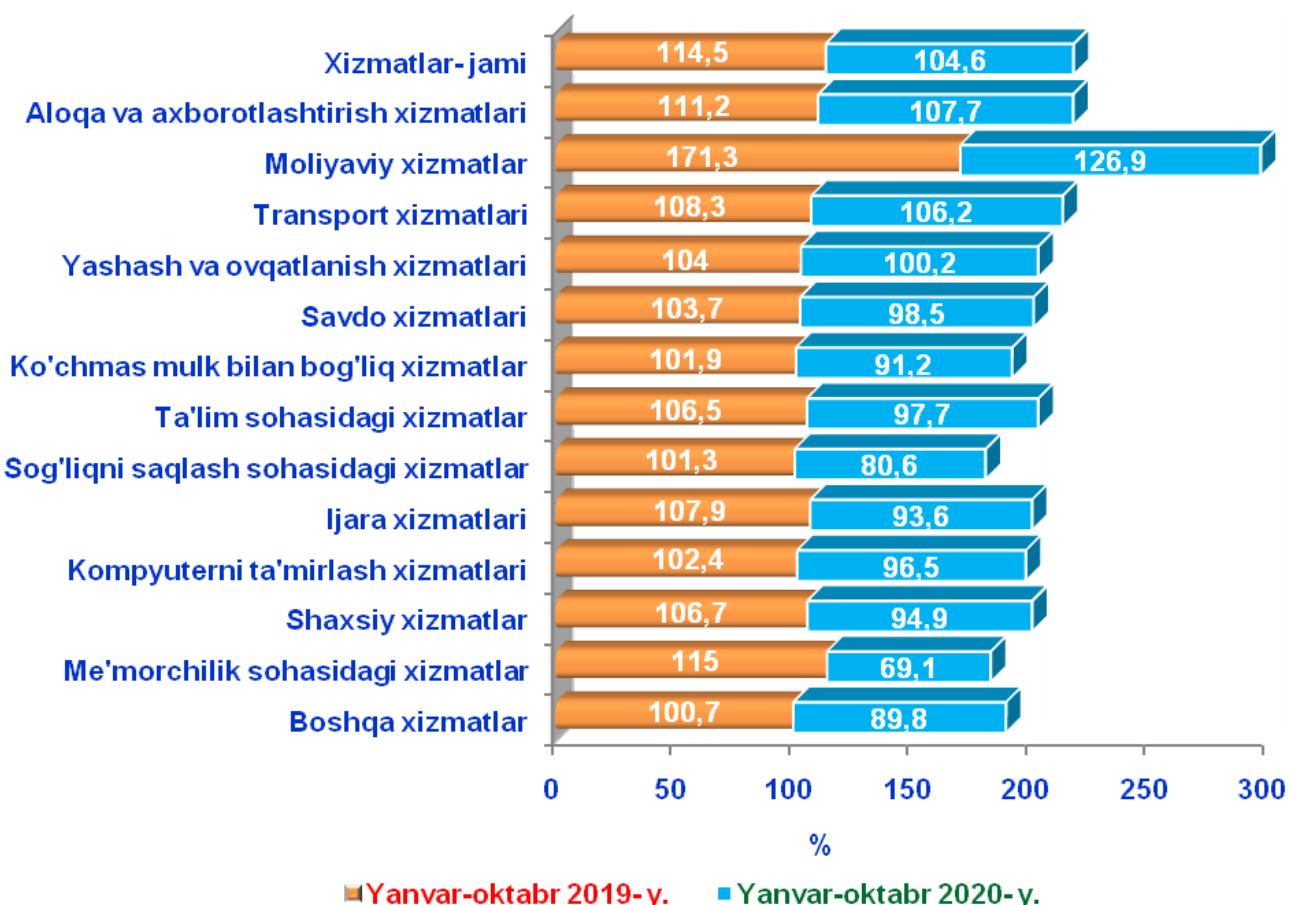

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlari tarkibida eng katta ulushni transport xizmatlari egallaydi. Shunday qilib, 2020- yilning yanvar-oktabr oylarida ularning ulushi 26,1 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, yuqori ko'rsatkichlar savdo xizmatlari (23,2 %), moliyaviy xizmatlar (20,2 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo'yicha (6,0 %) qayd etildi.

Sog'lijni saqlash sohasidagi xizmatlar ko'rsatish hajmlarining uncha katta bo'limgan o'sishi kuzatildi, ularning ulushi atigi 1,0 % ni tashkil etdi. Shuningdek, nisbatan yuqori bo'limgan ulush me'morchilik sohasidagi xizmatlar sohasidagi xizmatlar - 1,4 %, ijara xizmatlari hissasi 2,1 % ga to'g'ri keldi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan
bozor xizmatlarining o'sish sur'atlarini taqqoslanishi**

Yuqori o'sish moliyaviy xizmatlar (26,9 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (7,7 %), Transport xizmatlari (6,2 %) da qayd etildi. Xizmatlar sohasiga taalluqli bo'lgan boshqa barcha faoliyat turlari bo'yicha o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'atlarining pasayishi kuzatilmoqda.

Me'morchilik sohasidagi xizmatlar hajmi sezilarli darajada (30,9 % ga) pasayishi qayd etildi. Shu bilan birga, sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlari (19,4 % ga), boshqa xizmatlar (10,2 % ga), ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar (8,8 % ga), ijara xizmatlari (6,4 % ga), shaxsiy xizmatlar (5,1 % ga), shuningdek kompyuterni ta'mirlash xizmatlari (3,5 % ga) da pasayish kuzatildi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Dastlabki ma'lumotlar

Har bir mamlakatning iqtisodiy hayotida muhim o'r'in tutuvchi savdo sohasi ishlab chiqarish va iste'mol o'rtasidagi aloqani ta'minlaydi, shuningdek, tovarlarni ishlab chiqarish hajmi va tarkibiga, ularning turlarini yaxshilanishiga va sifatini oshishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

2020- yilning yanvar-oktabr oylarida, ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida savdo xizmatlarining ulushi 23,2 % ni tashkil etib, bu 1213,6 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

Savdo – bu tovarlarning aylanishini, ularning ishlab chiqarish sohasidan iste'mol sohasiga o'tishini ta'minlaydigan iqtisodiyot sohasidir. Ma'lum bir davlat ichida savdo tovarlarini zarur iste'molchiga yetkazib berish vazifasini bajaradi. U ulgurji va chakana savdoga bo'linadi.

Savdo xizmatlari tarkibi, % da
(2020- yilning yanvar-oktabr oylarida)

**Avtomobillar
va mototsikllar ulgurji
va chakana savdosи,
jumladan, ularni ta'mirlash
xizmatlarini qo'shgan holda**

**Ulgurji savdo xizmatlari
(avtomobillar va
mototsikllar savdosidan
tashqari)**

**Avtomobillar
va mototsikllar savdosidan
tashqari chakana savdo
bo'yicha xizmatlar**

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Dastlabki ma'lumotlar

Joriy davrda chakana savdo xizmatlari ulushi 79,9 % iga to'g'ri keladi.

Ulgurji savdo xizmatlarining ulushi (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) 13,2 % ga yetdi. Avtomobillar va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi bo'yicha xizmatlar, jumladan, avtomobillar va mototsikllarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlarni qo'shgan holda, savdo xizmatlarining umumiy hajmidagi ulushi 6,9 % ni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar (2020- yilning yanvar-oktabr oylarida)

Moliyaviy xizmatlar hajmi 1056,8 mlrd. so'mni - tashkil etdi.

Taqqoslash uchun: 2019- yilning yanvar-oktabr oylarida moliyaviy xizmatlar hajmi 816,9 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

Ularning umumiy xizmatlar hajmidagi ulushi 20,2 % ni tashkil etdi.

Taqqoslash uchun: 2019- yilning yanvar-oktabr oylarida ularni ulushi 17,6 % ni tashkil etdi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan hajmni 239,9 mlrd. so'mga ko'payishi kuzatildi.

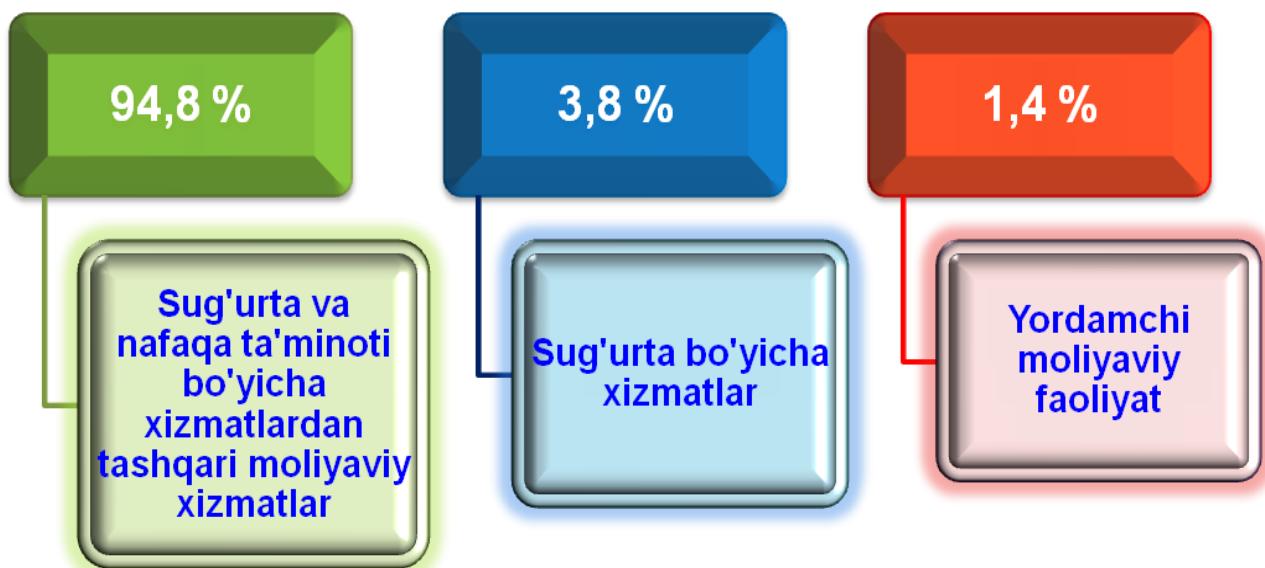
Moliyaviy xizmatlarning o'sishi 26,9 % ni tashkil etdi.

Taqqoslash uchun: 2019- yilning yanvar-oktabr oylarida ularni o'sish sur'ati 171,3 % ga yetgan.

Moliyaviy xizmatlar hajmi - moliyaviy vositachilik hisobidan olingan foizli daromadlar hajmi (xizmatlar uchun belgilangan to'lovlar miqdorida), shuningdek, moliya muassasasi tomonidan ssuda berish yoki depozitni saqlash bo'yicha xizmatlari uchun to'lanadijan haq hisobiqa ko'ra olinadi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

**Moliyaviy xizmatlar tarkibi, % da
(2020- yilning yanvar-oktabr oylarida)**

Moliyaviy xizmatlar umumi hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlarning ulushi 94,8 % ni tashkil etadi.

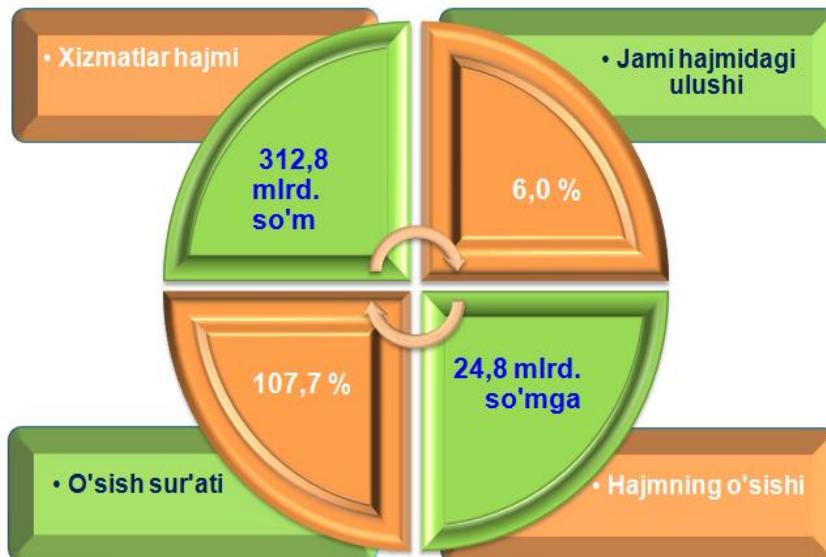
Joriy davrda sug'urta xizmatlarining ulushi 3,8 % oralig'ida qayd etildi.

Moliyaviy va sug'urtalash xizmatlariga nisbatan yordamchi xizmatlarning umumi moliyaviy xizmatlar hajmidagi ulushi yuqori ko'rsatkichga ega emas va u 1,4 % ni tashkil etadi.

Rivojlangan davlatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, AKTning rivojlanishi mamlakatning raqobatbardoshlik darajasiga bevosita ta'sir qiladi, sizga katta hajmdagi ma'lumotlarni to'plash va umumlashtirishga imkon beradi, strategik darajada boshqaruv uchun katta imkoniyatlar ochadi.

AKTdan faol foydalanish keng qamrovli infratuzilmaga asoslangan bo'lib, u eng zamonaviy uskunalar va texnologiyalar bilan jihozlangan, yuqori kadrlar salohiyatiga ega.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (2020- yilning yanvar-oktabr oylarida)

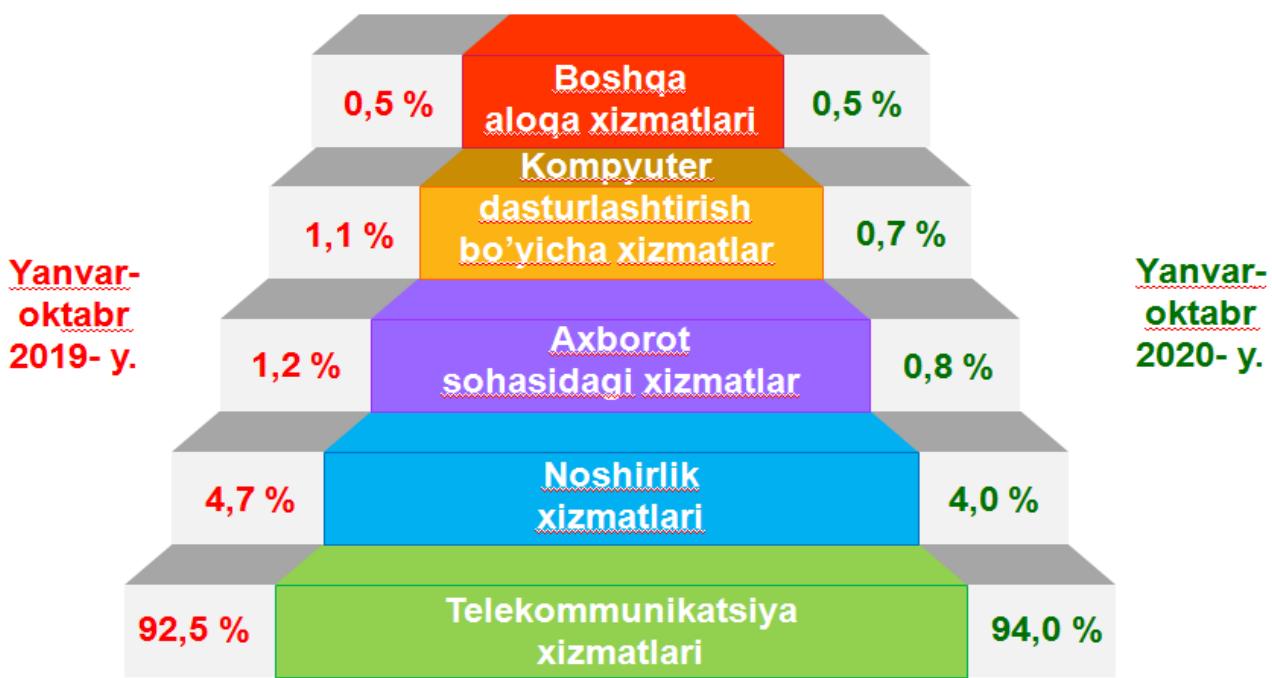
2019-yilning yanvar-oktabr oylariga nisbatan

2020 - yilning yanvar-oktabr oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining hajmi 312,8 mlrd. so'm darajasida belgilandi.

O'tgan yilning mos davriga nisbatan ushbu turdag'i xizmatlarning o'sish sur'ati 107,7 % ga yetdi.

Ko'rsatilgan bozor xizmatlarining umumiyligi hajmdagi ulushi 6,0 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining tarkibi, % da (2020- yilning yanvar-oktabr oylarida)

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

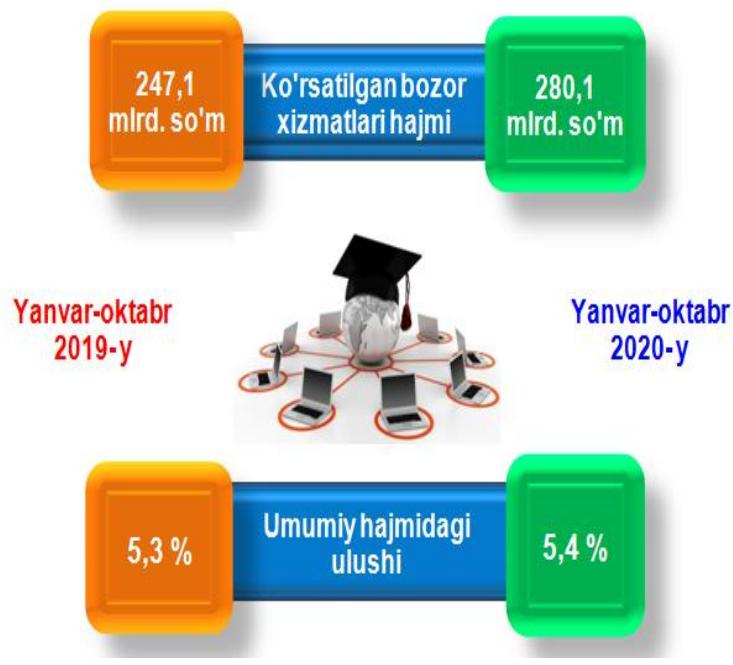
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulushni telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, Internet tarmog'i, yo'ldoshli aloqa xizmatlari va boshqalar) egallab, 94,0 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining umumiyligi hajmidagi ulushida kompyuter dasturlashtirish, maslahat berish xizmatlari va boshqa yordamchi xizmatlar - 0,7 %, boshqa aloqa xizmatlari - 0,5 %, noshirlik xizmatlari - 4,0 %, shuningdek, axborot sohasidagi xizmatlar - 0,8 % dan tashkil etdi.

Ma'lumki, fuqarolarni yuqori sifatli va hamyonbop narxlardagi ta'lim bilan ta'minlash, jamiyat taraqqiyotini, uning kelajagini aniq belgilab beradigan vazifadir.

Ta'lim sohasidagi xizmatlar (2020- yilning yanvar-oktabr oylarida)

2020- yilning yanvar-oktabr oylarida ta'lim sohasidagi xizmatlar hajmi 280,1 mlrd. so'mga yetib, bozor xizmatlari umumiyligi hajmidagi ulushi 5,4 % ni tashkil etdi. O'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 97,7 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Yashash bo'yicha xizmatlar hajmi, qisqa muddatli turar joy bilan ta'minlash bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar (mehmonxonalar, otellar, motellar va boshqa turar joylar) qiymatini o'z ichiga oladi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar (2020- yilning yanvar-oktabr oylarida)

O'tgan yilning shu davriga nisbatan yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning o'sish sur'ati atigi 100,2 % ni tashkil etdi, ularning hajmi esa 148,5 mlrd. so'mga teng bo'lgan.

Ushbu davrda ularning bozor xizmatlari umumiyligi hajmidagi ulushi atigi 2,8 % ni tashkil etdi.

Oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar - oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazib berish bo'yicha qo'yilgan ustamadan tashqari, ovqat tayyorlashda ishlataligan va qayta ishlanmagan holda sotilgan mahsulotlar qiymatini o'z ichiga oluvchi aylanma qiymatidir.

**Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar tarkibi
(2020- yilning yanvar-oktabr oylarida)**

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning umumi hajmida oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlarning ulushi 93,7 % bilan ustunlik qiladi.

2020- yilning yanvar-oktabr oylarida yashash bo'yicha xizmatlar ulushi 6,3 % ni tashkil etdi.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar hajmi bu - sog'liqni saqlash muassasalarining tibbiy va sanitariya xizmatlari, shuningdek, tashkilotlar va tibbiyot korxonalari, poliklinikalar, klinikalari, laboratoriya va sanitariya-epidemiologiya profilidagi muassasalar tomonidan ko'rsatilgan bozor xizmatlarining qiymatidir.

**Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar
(2020- yilning yanvar-oktabr oylarida)**

2020- yilning yanvar-oktabr oylarida sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlarning hajmi 52,9 mlrd. so'mni tashkil etdi. Xizmatlar hajmidagi ulushi 1,0 % ni tashkil qildi. O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 80,6 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi

Dastlabki ma'lumotlar

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar, iste'molchilarning daromad darajasi, didi va xohish-istiklalariga qarab differensiyalanadi.

**Hududlar bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari
(2020- yilning yanvar-oktabr oylarida)**

	Hajmi, mlrd. so'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, % da	Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi, ming so'm
Qoraqalpog'iston respublikasi	5229,5	104,6	2 742,0
Nukus sh.	3103,6	105,3	9 662,4
<i>tumanlar:</i>			
Amudaryo	194,8	102,8	974,6
Beruniy	206,1	102,8	1 070,9
Bo'zatov	12,2	110,5	565,0
Qorao'zak	63,8	102,1	1 206,8
Kegeyli	43,8	102,9	602,6
Qo'ng'irot	604,4	104,5	4 631,5
Qonliko'l	48,5	104,0	947,5
Mo'ynoq	44,2	105,1	1 381,8
Nukus t.	43,5	104,5	860,8
Taxiatosh	83,6	101,4	1 128,9
Taxtako'pir	50,8	103,1	1 253,9
To'rtko'l	234,1	103,5	1 087,3
Xo'jayli	211,6	102,7	1 717,2
Chimboy	90,3	102,6	801,6
Shumanay	50,6	103,7	895,3
Ellikqal'a	143,6	103,2	897,6

Dastlabki ma'lumotlar

Shu bilan birga, nisbatan yuqori ko'rsatkichlar Nukus shahri (3103,6 mlrd. so'm), Qo'ng'irot tumani (604,4 mlrd. so'm), To'rtko'l tumani (234,1 mlrd. so'm) qayd etildi.

Ma'lumki, zamonaviy O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish istiqbollari, milliy va mahalliy manfaatlarni hisobga olgan holda, respublikaning har bir iqtisodiy tumani va viloyatlarining barcha resurslardan oqilona foydalanishiga bog'liqdir.

Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi aholining hududiy va ijtimoiy harakatchanligini, yangi xo'jalik hududlarini o'zlashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini va moddiy mahsulotlar iste'molini oshirishni ta'minlaydi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining har oyda o'sishi kuzatilmoqda.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining asosiy ko'rsatkichlari

2020-yilning yanvar-oktabr oylarida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 2742,0 ming so'mga yetdi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 103,0 % ni tashkil etdi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining hajmi – 2742,0 ming so'm

O'sish sur'ati, 2019-yil yanvar-oktabr oylari holatiga ko'ra, % da - 103,0 %

Hajmning o'sishi, 2019-yil yanvar-oktabr oylariga nisbatan, - 279,5 ming so'mga

Qoraqalpog'iston Respublikasi statistika boshqarmasi

Dastlabki ma'lumotlar

Respublikada xizmatlar sohasining rivojlanishi aholining o'sib borayotgan to'lov qobiliyati va imtiyozlariiga, xususan, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda, ayniqsa zamonaviy xizmat turlariga bo'lgan iste'molchilar talabini qondira oladigan kichik biznesning rivojlanishiga bog'liqdir.

Boshqacha qilib aytganda, bir tomonidan xizmatlarni ishlab chiqarish hajmiga uy xo'jaliklari daromadlari va imtiyozlar, xizmatlarga tariflar, boshqa tomonidan investitsiyalar, soliq, pul-kredit va davlat siyosati, ilmiy-texnik siyosat, shuningdek, kichik biznesning rivojlanishi kabi omillar ta'sir qiladi.

Xizmatlar sohasi statistikasi bo'limi

Tel.: 61-224-92-15

Xizmatlar sohasining rivojlanishi